

PROF. DR HAB. JERZY ŁUKASZEWSKI

3 czerwca 2020 r. w Brukseli zmarł prof. dr hab. Jerzy Łukaszeowski, polski i belgijski prawnik, politolog i dyplomata, wieloletni rektor Kolegium Europejskiego w Brugii, były ambasador RP we Francji, członek korespondent Wydziału Historyczno-Filologicznego TN KUL.

Urodził się w 21 lipca 1924 r. w Terebiezowie (obecnie na Białorusi). Ukończył studia w zakresie ekonomii i nauk politycznych na Uniwersytecie Poznańskim, gdzie następnie uzyskał stopień doktora nauk prawnych. Od 1951 do 1957 r. był nauczycielem akademickim na KUL. W tych latach zrodziła się jego bliska znajomość z Karolem Wojtyłą, późniejszym papieżem Janem Pawłem II.

W latach 1957-1959 J. Łukaszeowski, uważany przez władze komunistycznej Polski za element wywrotowy, dostał po wielu trudach pozwolenie na studia w Uniwersytecie Harvarda jako stypendysta Fundacji Forda. Po zakończeniu studiów w USA w 1959 r. podjął pracę w biurze Międzynarodowej Organizacji Pracy w Genewie. Ze względu na brak akceptacji jego nominacji przez władze PRL, w 1961 r. był zmuszony wycofać swoją kandydaturę. Zdecydował się pozostać na emigracji. W tym samym roku podjął pracę w Collège d'Europe (Kolegium Europejskim) w Brugii, jak sam napisał – „na zasadach próby”. Był kolejno pracownikiem, wykładowcą oraz rektorem Kolegium Europejskiego. Kolegium Europejskie pod jego kierownictwem stało się kluczową instytucją oferującą wykształcenie w sferze studiów europejskich. W 1988 r. na jego zaproszenie do Brugii przybyła premier Wielkiej Brytanii Margaret Thatcher, która wygłosiła tam słynną mowę, tzw. *Bruges Speech*. Brytyjska polityk po raz pierwszy użyła w niej określenia „euro-sceptyzm”. Wykładał także prawo na Uniwersytecie w Namur.

Po zakończeniu swojej misji w Kolegium Europejskim objął w latach 1991-1996 polską placówkę dyplomatyczną w Paryżu. Niezwykłe sukcesy,

jakie odnosił w służbie Polsce, wiązały się z jego bliskimi kontaktami z przedstawicielami elit politycznych we Francji – m.in. jego bliskim przyjacielem był Jacques Delors, niegdysiejszy przewodniczący Komisji Europejskiej.

W latach 1998-2002 był członkiem Komitetu Integracji Europejskiej, czynnie przyczyniając się wraz z Janem Kułakowskim do przygotowania polskiego członkostwa w UE. Od 2005 r. był członkiem Group of Political Analysis, organu doradczego Przewodniczącego Komisji Europejskiej.

Do późnych lat życia wciąż prowadził zajęcia na temat historii integracji europejskiej w Kolegium Europejskim w Natolinie. Cieszyły się one tym większą popularnością, że wykładowca znał osobiście większość spośród Ojców Założycieli Wspólnot Europejskich,

Jest autorem licznych publikacji na tematy polityczne, historyczne oraz dotyczących integracji europejskiej, m.in. *Ze studiów nad imperializmem niemieckim (sprawa misji gen. Limana von Sanders w Turcji)* (Lublin 1955, wydana przez TN KUL), *Les démocraties populaires après Prague: hégémonie soviétique, nationalisme, intégration régionale?* (Bruges 1970), *Coudenhove-Kalergi* (Lausanne 1977), *Cel: Europa. Dziewięć esejów o budowniczych jedności europejskiej* (Warszawa 2002), *O Polsce i Europie bez niedomówień* (Warszawa 2006), *Unia i Polska w świecie wstrząsów i przemian*, (Lublin 2014). W 2018 r. opublikował swoje obszernie wspomnienia *Iść, jak prowadzi busola*, w których szczegółowo opowiedział o swoich doświadczeniach z władzą komunistyczną i działaniach na rzecz zjednoczenia Europy.

Został uhonorowany wieloma odznaczeniami państwowymi polskimi i zagranicznymi, m.in. Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski i Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski (pośmiertnie) oraz komandorią Orderu Leopolda (Belgia) i komandorią Legii Honorowej (Francja), a także Odznaką Honorową „Bene Merito” – polskim resortowym odznaczeniem cywilnym, nadawanym przez ministra spraw zagranicznych.

Msza św. żałobna została odprawiona w Brukseli 8 czerwca 2020 r. (po złuzowaniu obostrzeń pandemicznych), a pogrzeb odbył się w Brugii.

Na podstawie materiałów internetowych*
opracował Stanisław Sarek

---

* <https://www.gov.pl/web/francja/zmarl-prof-jerzy-lukaszewski-byly-ambasador-rp-we-francji>;
<https://dzieje.pl/wiadomosci/zmarl-jerzy-lukaszewski-b-rektor-college-europe>; <https://www.tvp.info/48408301/w-wieku-95-lat-zmarl-jerzy-lukaszewski-b-rektor-college-of-europe-wieszewiecie>.